

ΣΕΒ

Έρευνα και Ανάλυση
Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας

Τεύχος 8
Απρίλιος 2003

Μηνιαίο Δελτίο Ανταγωνιστικότητας

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ελλάδα

Σημερινές Επιδόσεις & Μελλοντικές Προοπτικές, σύμφωνα με την

Έκθεση του Economist Intelligence Unit (31 Μαρτίου 2003)

Σύνοψη

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Economist Intelligence Unit (EIU) η Ελλάδα την τελευταία 5-ετία είχε από τις χαμηλότερες επιδόσεις στην προσέλκυση Ξένων Άμεσων Επενδύσεων, (18^η θέση στο σύνολο των 22 χωρών μελών της ΕΕ που περιλαμβάνονται στην έκθεση, βλέπε επόμενο πίνακα), ενώ οι προβλέψεις για την επόμενη 5-ετία (2003-2007) δεν ανατρέπουν την σημερινή εικόνα, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να παραμένει στην 18^η θέση στο σύνολο των 22 χωρών μελών της ΕΕ.

Ο μέσος όρος Ξένων Άμεσων Επενδύσεων που θα προσελκύσει η Ελλάδα ως απόλυτο μέγεθος αναμένεται να αυξηθεί από 1,06 δις \$ που ήταν την πενταετία 1998 – 2002 σε 1,7 δις \$ για την πενταετία 2003 -2007. Για την ίδια περίοδο ο μέσος όρος ΞΑΕ για την Ευρώπη αναμένεται να μειωθεί από 429,7 δις \$ που ήταν την πενταετία 1998 – 2002 σε 379 δις \$. Η αύξηση του απόλυτου μεγέθους των ΞΑΕ δικαιολογείται από την αναμενόμενη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την ίδια έκθεση το επιχειρηματικό κλίμα στην Ελλάδα αναμένεται να βελτιωθεί ανεβαίνοντας στην 29^η θέση την επόμενη πενταετία (2003 – 2007) από την 33^η θέση που ήταν τα προηγούμενα έτη (1998 – 2002). Το ποσοστό των ΞΑΕ που προσελκύει η Ελλάδα σε σχέση με το σύνολο των 22 χωρών αναμένεται να διπλασιαστεί από 0,2 % σε 0,4%, παραμένοντας όμως σε χαμηλά επίπεδα.

Στην έκθεση :

- I. Αποτυπώνεται η σημερινή εικόνα των ελληνικών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων και γίνονται προβλέψεις για την επόμενη πενταετία.
- II. Αιτιολογείται η παρελθούσα αλλά και η μελλοντική χαμηλή συγκριτική επίδοση της χώρας στον τομέα αυτό.
- III. Παρουσιάζονται οι παράγοντες που επιδρούν θετικά στις ΞΑΕ.

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ) στην Ελλάδα

ΞΑΕ σε δις \$ στις χώρες της ΕΕ				
	Μέσος Όρος ΞΑΕ 1998 -2002	Σειρά	Μέσος Όρος ΞΑΕ 2003 -2007	Σειρά
Βέλγιο - Λουξεμβούργο	74,8	1	65,8	1
Ην. Βασίλειο	74,2	2	61,1	2
Γερμανία	71,1	3	49,8	3
Γαλλία	44,3	4	40,7	4
Ολλανδία	43,4	5	35,0	5
Σουηδία	24,8	6	27,3	6
Ισπανία	21,4	7	18,7	7
Ιρλανδία	14,6	8	16,2	8
Δανία	14,6	9	14,7	9
Ιταλία	10,2	10	10,4	10
Φιλανδία	6,9	11	7,6	11
Πολωνία	6,8	12	7,0	12
Δημοκρ. της Τσεχίας	5,6	13	6,3	13
Αυστρία	4,7	14	5,5	14
Πορτογαλία	4,1	15	4,2	15
Ουγγαρία	3,3	16	3,7	16
Σλοβακία	1,7	17	2,0	17
Ελλάδα	1,06	18	1,7	18
Λιθουανία	0,6	19	0,4	19
Σλοβενία	0,6	20	0,3	20
Εσθονία	0,4	21	0,3	21
Λετονία	0,3	22	0,2	22

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ελλάδα το 2001 ήταν 1,6 δις δολάρια (μόλις το 1,3% του ΑΕΠ), ενώ για το 2002 εκτιμάται ότι μειώθηκαν σε 1,3 δις δολάρια (1% του ΑΕΠ), αρκετά πιο χαμηλά από τις επιδόσεις της Φιλανδίας, της Αυστρίας, της Πορτογαλίας, της Ουγγαρίας, της Σλοβακίας και της Δημοκρατίας της Τσεχίας.

Όπως φαίνεται και από τον πίνακα παραπλεύρως, η Ελλάδα προσελκύει και θα συνεχίσει να προσελκύει από τις λιγότερες ΞΑΕ συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες μέλη της ΕΕ της Δυτικής αλλά και της Ανατολικής Ευρώπης.

Πηγή ΣΕΒ, Επεξεργασία στοιχείων ΕΙΥ

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ελλάδα προέρχονται κατά 25% από την Ολλανδία, κατά 20% από το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, ενώ χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Γαλλία, η Γερμανία και το Ην. Βασίλειο συνεισφέρουν έκαστη το 7% -9% των ΞΑΕ. Ο μεγαλύτερος όγκος των επενδύσεων πραγματοποιήθηκαν στον τουριστικό τομέα και σε παραδοσιακούς τομείς όπως στον τομέα των τσιμέντων, οικοδομικών υλικών, χημικών, επεξεργασίας τροφίμων και κλωστοϋφαντουργίας. Από τη γεωγραφική κατανομή των ΞΑΕ φαίνεται ότι η Βόρεια – Ανατολική Ελλάδα και η Βόρεια – Δυτική είναι οι κύριοι δέκτες ΞΑΕ ενώ ο μεγαλύτερος όγκος των τουριστικών ΞΑΕ γίνονται στην Κρήτη, την Κέρκυρα, τη Ρόδο και την Χίο.

Πιθανά αίτια των χαμηλών επιδόσεων της Ελλάδας

Οι παράγοντες που παραδοσιακά επηρέαζαν τις Ξένες Άμεσες Επενδύσεις της Ελλάδας και είναι υπεύθυνοι για τις χαμηλές επιδόσεις της χώρας, σύμφωνα με την έκθεση του Economist Intelligence Unit είναι:

1. Η γραφειοκρατία και το επαχθές ρυθμιστικό πλαίσιο.
2. Το υποανάπτυκτο δίκτυο μεταφορών και τηλεπικοινωνιών.
3. Η συγκριτικά υψηλή φορολογία.
4. Η καθυστέρηση των ιδιωτικοποιήσεων.
5. Ο υψηλός βαθμός κρατικού παρεμβατισμού.
6. Η πολιτική αστάθεια – αβεβαιότητα στα Βαλκάνια και οι πολιτικές εντάσεις με την Τουρκία.
7. Το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μακριά από τις μεγάλες Ευρωπαϊκές αγορές.
8. Το μικρό μέγεθος της εγχώριας αγοράς.

Εντούτοις, το επιχειρηματικό περιβάλλον βελτιώθηκε τον τελευταίο χρόνο και αναμένεται και περαιτέρω βελτίωση την επόμενη 5-ετία. Στην βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συμβάλλουν παράγοντες όπως η εξάρθρωση της 17 Νοέμβρη, η αύξηση των μέτρων ασφαλείας λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων και η βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων

Επιχειρηματικό Περιβάλλον							
	1998-2002	1998-2002	2003-07	2003-07	Μεταβολή στην σειρά	1998-2002	2003-07
	Συνολικ ό Σκορ	Σειρά	Συνολικ ό Σκορ	Σειρά		Βαθμός	Βαθμός
Ολλανδία	8.62	2	8.81	1	1	πολύ καλά	πολύ καλά
Φιλανδία	8.36	8	8.64	3	5	πολύ καλά	πολύ καλά
Ην. Βασίλειο	8.61	3	8.59	4	-1	πολύ καλά	πολύ καλά
Δανία	8.12	11	8.52	7	4	πολύ καλά	πολύ καλά
Ιρλανδία	8.26	9	8.49	8	1	πολύ καλά	πολύ καλά
Σουηδία	8.19	10	8.48	9	1	πολύ καλά	πολύ καλά
Γαλλία	7.81	16	8.27	12	4	καλά	πολύ καλά
Βέλγιο	7.93	13	8.21	15	-2	καλά	πολύ καλά
Γερμανία	7.84	15	8.18	16	-1	καλά	πολύ καλά
Ισπανία	7.42	19	8.09	17	2	καλά	πολύ καλά
Αυστρία	7.63	18	8.05	18	0	καλά	πολύ καλά
Πορτογαλία	6.92	22	7.64	22	0	καλά	καλά
Ιταλία	6.85	23	7.52	23	0	καλά	καλά
Δημοκρατία της Τσεχίας	6.54	27	7.31	26	1	καλά	καλά
Ουγγαρία	6.72	26	7.25	27	-1	καλά	καλά
Ελλάδα	6.22	33	7.06	29	4	μέτρια	καλά
Πολωνία	6.39	32	7.04	30	2	μέτρια	καλά
Σλοβακία	5.78	34	6.64	34	0	μέτρια	καλά

Πηγή: ΣΕΒ, Επεξεργασία στοιχείων ΕΙΥ

Παράγοντες που επιδρούν θετικά στην προσέλκυση ΞΑΕ

Σύμφωνα με την έκθεση του Economist Intelligence Unit, οι παράγοντες που επηρέασαν θετικά την προσέλκυση Ξένων Άμεσων Επενδύσεων σε άλλες χώρες της ΕΕ είναι:

1. Η πολιτική σταθερότητα και αποτελεσματικότητα.
2. Η απελευθέρωση των αγορών, σπάζοντας τα κρατικά μονοπώλια.
3. Το ευέλικτο εργασιακό περιβάλλον (ευελιξία στον καθορισμό μισθών και ημερομισθίων, έναρξη εφαρμογής προγραμμάτων μερικής απασχόλησης, συσχετισμός πληρωμών παραγωγικότητας).
4. Η διάδοση της χρήσης του Διαδικτύου ως επιχειρηματικού εργαλείου που θα αυξήσει την διαφάνεια.

Επιπλέον, για να βελτιωθεί η ικανότητα της Ελλάδας για προσέλκυση ΞΑΕ πρέπει να αντιμετωπιστούν οι παράγοντες που κατά την έκθεση επηρεάζουν αρνητικά την προσέλκυση ΞΑΕ στην χώρα:

1. Η ολοκλήρωση του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων.
2. Η δημιουργία φορολογικών κινήτρων για ΞΑΕ.
3. Ο εκσυγχρονισμός του δικτύου μεταφορών και τηλεπικοινωνιών σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.
4. Η μείωση του κόστους σε χρήμα και χρόνο για την ίδρυση μιας επιχείρησης.

Συμπέρασμα¹:

Η βελτίωση μπορεί να είναι σημαντικότερη εάν επιπρόσθετα με όλα τα παραπάνω δοθεί προσοχή και στους παρακάτω τομείς που επισημαίνονται ως αδυναμίες της χώρας από την έκθεση του 2002 του World Economic Forum για την ανταγωνιστικότητα:

1. Στην οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος με τέτοιο τρόπο που να δημιουργεί πολίτες που θα ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας.
2. Στην δημιουργία νομοθετικού πλαισίου για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών που θα δίνει κίνητρα για την απορρόφηση νέων τεχνολογιών.
3. Στην ύπαρξη διαφανών διαδικασιών και στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα με ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο λήψης κυβερνητικών αποφάσεων.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν δυνατότητες να βελτιωθεί περαιτέρω το επιχειρηματικό κλίμα, να αυξηθεί η προσέλκυση Ξένων Άμεσων Επενδύσεων και να διαψευστούν οι απαισιόδοξες προβλέψεις για στασιμότητα στον όγκο των ΞΑΕ την επόμενη 5-ετία.

¹ Σημείωση: Το συμπέρασμα απηχεί εκτιμήσεις του Παρατηρητηρίου Ανταγωνιστικότητας του ΣΕΒ